

شیوه نامه ارزشیابی دروس فارسی، املا و نگارش
بازمبندی و جدول ساعات و مواد درسی زبان و ادبیات فارسی
پایه های هفتم و هشتم و نهم

نوع آزمون و ارزشیابی	مواد درسی	ساعات	
شفاهی - کتبی	(۱) فارسی	۲	۴
کتبی	(۲) املا		
کتبی	(۳) نگارش		

ارزشیابی آزمون های مستمر و پایانی درس های **فارسی** (مهارت خواندن و کاربرست ریزمهارت های خوانداری و درک متن)، **املا** و **درس نگارش** به شرح زیر است:

۱ - فارسی : شفاهی - کتبی (۲۰ نمره)

الف) ارزشیابی تکوینی: ۲۰ نمره

- فارسی شفاهی ۱۰ نمره

روخوانی متن با رعایت آهنگ و لحن مناسب آن، درک مطلب، خود ارزیابی، کارگروهی و مشارکت در گفت و گو، حفظ شعر، مطالعه و کتاب خوانی و پژوهش، توانایی در سخنوری و فن بیان، پاسخ به فعالیت ها و تمرین ها، شعرخوانی و روان خوانی.

یادآوری: نمره ی هر یک از ریز مواد بالا، به تشخیص معلم و متناسب با فرآیند آموزش و شرایط کلاس و درس تعیین می شود.

- فارسی کتبی ۱۰ نمره

شهریور	نوبت دوم		نوبت اول	موضوع
	نیمه دوم کتاب	نیمه اول کتاب		
۳	۲	۱	۳	معنی شعر و نثر
۱	۱	۰/۵	۱	شناخت و معنی واژه
۲	۱	۰/۵	۲	درک متن
۲	۱/۵	۰/۵	۲	دانش های زبانی و ادبی
۱/۵	۱	۰/۵	۱/۵	خودارزیابی
۰/۵	۰/۵		۰/۵	تاریخ ادبیات
۱۰	۱۰		۱۰	جمع

(ب) ارزشیابی پایانی: ۲۰ نمره

- فارسی شفاهی ۱۰ نمره

- فارسی کتبی ۱۰ نمره

۲- املا: کتبی (۲۰ نمره)

- ارزشیابی تکوینی: ۲۰ نمره (املاي تقریری، فعالیت های املايي بخش نوشتن و پرسش های معلم ساخته)

- ارزشیابی پایانی: ۲۰ نمره املاي تقریری .

* نمره نهایی: میانگین ارزشیابی تکوینی و پایانی (۲۰=۲۰: ۲=۲۰) (۲۰+۲۰=۴۰)

الف - تذکر: املاي تکوینی همیشه از درس خوانده شده، نیست. می توان از درس های پیشین و حتی دیگر کتاب های درسی همان پایه نیز املا گفت.

ب - همچنان که در سال های گذشته، یادآور شده ایم؛ تشدید (ّ) به عنوان یکی از نشانه های گفتاری زبان فارسی، آموزش داده می شود؛ اما در ارزشیابی درس املا، نمره ای به آن تعلق نمی گیرد.

۳- نگارش: کتبی (۲۰ نمره)

الف) ارزشیابی فرایندی (مستمر)، (۲۰ نمره)

ارزشیابی فرایندی، ارزشیابی عمکردی است که همزمان با پیشرفت فرایند «یاد دهی - یادگیری» و دقیقاً مبتنی بر آموزه های کتاب درسی صورت می گیرد؛ یعنی معلم پس از آموزش درس و به محض ورود به فعالیت های نگارشی ارزشیابی را آغاز می کند. ارزشیابی فرایندی در دو بخش و مبتنی بر موارد زیر است:

۱) مهارت نوشتن (۱۸ نمره):

- **بازشناسی (تشیخی)**، (تمرین شماره ۱ هر درس)، این تمرین ها در پی سنجش و تقویت توانایی بازشناسی دانش آموزان است .
- **آفرینش (تولیدی)** (تمرین شماره ۲ هر درس)، اهداف آموزشی این تمرین ها، تقویت توانایی مهارت نوشتن بر اساس آموزه های هر درس است.
- **داوری (تحلیلی)** (تمرین شماره ۳ هر درس)، هدف این تمرین ها پرورش توانایی مهارت نقد و تحلیل نوشته ها، بر اساس سنجه های کتاب است.
- **تصویر نویسی (انشای آزاد)**، تصویر نویسی با هدف بالا بردن دقت در نگاه و درک عناصر بصری و در نهایت، تقویت مهارت نوشتن، طراحی شده است.
- **بازنویسی حکایت**. در باز نویسی حکایت، تاکید بر باز نویسی به زبان ساده و ساده نویسی است.
- **گسترش مثل**. در این بخش، باز آفرینی، گسترش دادن و افزودن شاخ و برگ به اصل مثل مورد تاکید است.
- **درست نویسی**. درست نویسی ها با هدف آموزش هنجار های نوشتن و آشنایی با کاربرد درست واژگان نوشتار معیار در ساختار کتاب، گنجانده شده اند.

* **یاد آوری**: هیچ یک از این عناصر و فعالیت ها به تنهایی موضوع آموزش و ارزشیابی نیستند؛ بلکه همه در خدمت تقویت توانایی نوشتن هستند. بنابراین پیشرفت دانش آموزان در مهارت نوشتن، هدف اصلی است.

۲) مهارت خواندن (۲ نمره):

- در این بخش، به دلیل پیوستگی مهارت های زبانی، مهارت خواندن متن تولیدی از سوی دانش آموزان ارزشیابی خواهد شد؛ یعنی لازم است هر دانش آموز، توانایی خوانش صحیح نوشته خود را با رعایت مهارت های خوانداری (تکیه، لحن، کنش های آوایی و ...) داشته باشد.

(ب) ارزشیابی پایانی (۲۰ نمره)

نمره	سنجه‌های ارزشیابی	موضوع
۲	۱. ساختار بیرونی (داشتن مقدمه، تنه ، نتیجه)	الف) ساختار
۲	۲. ساختار زبانی (زبان نوشته ساده، جمله ها کوتاه)	
۲	۱. خوش آغازی (جذآبیت و گیرای- نشان دادن نمایی کلی از محتوای نوشته)	ب) محتوا
۳	* شیوه بیان نوشته (بیان ساده و صمیمی - بیان احساس متناسب با موضوع)	
۳	* سیر منطقی نوشته (پرداختن به جنبه های مختلف موضوع- انسجام نوشته)	
۳	* فکر و نگاه نو (نگاه به موضوع، از زاویه ای متفاوت)	
۲	۳. خوش فرجامی (جمع بندی مطالب- تاثیر گذاری و تفکر برانگیز بودن)	
۱	۱. نشانه‌های نگارشی (نشانه گذاری به تناسب آموخته ها و نیاز های متن)	پ) هنجار های نگارشی
۱	۲. املاي واژگان (نداشتن غلط املايي)	
۱	۳. پاکیزه نویسی (حاشیه گذاری و حُسنِ سلیقه)	